

Štukljeva cesta 44, 1000 Ljubljana

T: 01 369 76 27

F: 01 369 78 32

E: gp.mddsz@gov.si

www.mddsz.gov.si

Številka: 5446-6/2023

Datum: 5. 1. 2024

Zadeva: Pregled uspešnosti izvajanja Programa ESS+ za odpravljanje materialne prikrajšanosti v Sloveniji v obdobju 2021-2027 (CCI 2021SI05FPR001) v letu 2023

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljevanju: MDDSZ) je kot organ upravljanja v skladu s tretjo točko 41. člena Uredbe 2021/1060 pripravilo pregled napredka in uspešnosti izvajanja Programa ESS+ za odpravljanje materialne prikrajšanosti v Sloveniji v obdobju 2021-2027 (v nadaljevanju: Program) v preteklem letu.

Vse zahtevane informacije so podrobneje predstavljanje v nadaljevanju.

1. Napredek pri izvajanju programa ter doseganju mejnikov in ciljnih vrednosti

Program je bil odobren s sklepom Vlade RS št. 54400-3/2022/3, 21. 7. 2022, in Izvedbenim Sklepom Komisije C(2022) 8609, 23. 11. 2022. Ključni cilj Programa je zagotavljati kontinuirano pomoč osebam, ki se soočajo z največjo stopnjo tveganja revščine, in sodijo med najbolj ogrožene skupine v Sloveniji. Pomoč se bo zagotavljala v obliki hrane in različnih spremljevalnih ukrepov, ki bodo izboljšali njihovo socialno vključenost in prispevali k izkoreninjenju revščine. Ključni cilj je zagotoviti pomoč v hrani vsaj 163.909 osebam letno ter 70 % prejemnikov pomoči v hrani vključiti v spremljevalni ukrep. Za izvedbo Programa je namenjenih skupaj 32,6 milijona evrov, od katerih 29,4 milijona prispeva Evropska unija.

V prvem letu izvajanja je MDDSZ pripravil vse sistemske dokumente za učinkovito upravljanje in nadzor nad izvajanjem Programa ter financiranje iz proračuna RS. Pripravljene in sprejete so bile vse pravne podlage.

V sodelovanju s pristojnimi organi je MDDSZ pripravil Opis upravljaljskega in nadzornega sistema Programa (v nadaljevanju: OSUN), ki zajema podrobnejšo predstavitev sistema upravljanja in nadzora, ki je, skladno s Prilogo XVI Uredbe 2021/1060/EU, vzpostavljen pri organih, vključenih v izvajanje Programa. OSUN je bil sprejet in potrjen 30. 6. 2023.

Skladno z določili Uredbe o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (Uradni list RS, št. 60/06, 54/10 in 27/16) je MDDSZ pripravil Investicijski program za operaciji nakup hrane in razdeljevanje pomoči v hrani in izvajanje spremljevalnih ukrepov. Investicijski program je bil potrjen 22. 6. 2023 s Sklepom št. 5446-3/2023/2. Pripravljen je bil tudi Dokument identifikacije investicijskega projekta Tehnična pomoč, ki je bil potrjen 10. 10. 2023 s Sklepom št. 5446-7/2023/3, ter Dokument identifikacije investicijskega projekta »Informacijski sistem za izvajanje Programa«, ki je bil potrjen 7. 9. 2023 s Sklepom št. 411-10/2023/2. S pripravo navedenih dokumentov so zagotovljene podlage za financiranje aktivnosti iz proračuna RS.

V okviru pravnih podlag bila pripravljena sprememba Zakona o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 23/07 – popr., 41/07 – popr., 61/10 – ZSVarPre, 62/10

– ZUPJS, 57/12, 39/16, 52/16 – ZPPreb-1, 15/17 – DZ, 29/17, 54/17, 21/18 – ZNOrg, 31/18 – ZOA-A, 28/19, 189/20 – ZFRO, 196/21 – ZDOsk, 82/23 in 84/23 – ZDOsk-1, v nadaljevanju: ZSV), ki v a79. d členu določa način zagotavljanja pomoči iz evropskih sredstev materialno in socialno najbolj ogroženim osebam z namenom, da se odpravita njihova materialna prikrajšanost in socialna izključenost. Državni zbor RS je spremembo ZSV sprejel 28. 7. 2023.

Na podlagi spremembe ZSV je bila pripravljena Uredba o izvajanju Uredb (EU) in (Euratom) na področju odpravljanja materialne prikrajšanosti v programskem obdobju 2021–2027 (v nadaljevanju: Uredba), ki podrobneje ureja izvajanje postopkov pri porabi sredstev evropske kohezijske politike za Program. Vlada Republike Slovenije je Uredbo izdala 16. 11. 2023 s sklepom št. 00704-402/2023/4. Uredba je bila 20. 11. 2023 objavljena v Uradnem listu RS št. 117/2023.

Z namenom uskladitve Programa z določili spremembe ZSV je MDDSZ po posvetu s ključnimi deležniki pripravilo predlog spremembe Programa in ga 16. oktobra 2023 posredovalo Evropski komisiji v odobritev. Sprememba Programa je bila potrjena z Izvedbenim sklepom Evropske komisije, št. C(2023) 9115, 19. 12. 2023.

MDDSZ je pripravljalo dokumentacijo za izvedbo javnega naročila za izbor zunanjega izvajalca za informacijski sistem. Objava javnega naročila se predvideva v prvi polovici leta 2024.

MDDSZ je po sprejemu pravnih podlag začelo s pripravo javnega razpisa za izbor upravičencev za razdeljevanje pomoči v hrani in izvajanje spremljevalnih ukrepov v letih 2024-2026. Javni razpis bo predvidoma objavljen v začetku leta 2024.

2. Morebitna vprašanja, ki vplivajo na smotrnost programa, in ukrepi, sprejeti za obravnavo teh vprašanj

Leto 2023 je bilo v Sloveniji zaznamovano z izjemno hudo naravno katastrofo – poplavami v poletnih mesecih, ki so povzročile obsežno uničenje in prizadele številne prebivalce. Zaradi porasta števila materialno ogroženih oseb, ki so se zaradi izgube svojih domov in osnovnih virov znašle v izredno težkem položaju, je v okviru Operativnega programa za hrano in/ali osnovno materialno pomoč za podporo iz Sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim v obdobju 2014-2020 nastala nujna potreba po dobavi dodatnih količin prehranskega blaga in izvedbi dodatnega javnega razpisa za izbor dejavnosti razdeljevanja hrane in izvajanja spremljevalnih ukrepov, kar je posledično povzročilo zamude pri izvajanju Programa.

3. Napredek, dosežen pri izvajanju vrednotenij, sintez vrednotenij in morebitnega nadaljnjega spremljanja ugotovitev

V letu 2023 vrednotenja niso bila izvedena, vendar se v letu 2024 v skladu s 23. členom Uredbe 2021/1057/EU načrtuje izvedba strukturirane anonimne raziskave o končnih prejemnikih.

4. Izvajanje ukrepov v zvezi s komuniciranjem in prepoznavnostjo

Osrednji namen komunikacijske strategije Programa je obveščati javnost o izvajanju, izboljšati prepoznavnost porabe evropskih sredstev, obveščati o dostopnosti in razpoložljivosti pomoči ter obveščati o pogojih in merilih za pridobitev sredstev.

V obdobju od januarja 2023 do decembra 2023 smo izvedli številne komunikacijske aktivnosti:

1. Slavnostni zaključek preteklega programa 14-20 in pričetek novega Programa: februarja smo izvedli slavnostni dogodek v Švicariji v parku Tivoli v Ljubljani, kjer je bil uradno odprt Program in napovedano nadaljevanje zagotavljanja pomoči materialno najbolj prikrajšanim v novem obdobju 2021 – 2027, hkrati pa je bil v obliki zahvale prostovoljcem in humanitarnim delavcem za dolgoletno razdeljevanje hrane zaključen program za obdobje 2014 - 2021.
2. Predstavitve na dogodkih mreže INFORM-SI: V aprilu smo v okviru potujoče pisarne evropskih sredstev z nagradno igro in promocijskimi materiali sodelovali na Festivalu Prostovoljstva 2023, ki ga organizira EUROPE DIRECT Savinjska. V maju smo na osrednjem dogodku ob Dnevu Evrope na Kongresnem trgu z namenom predstavitve Programa izvedli ustvarjalno delavnico, kjer so udeleženci ustvarjali izdelke iz odpadne embalaže.
3. Spletna stran: Programsko spletno stran smo skozi vse leto sproti dopolnjevali z informacijami in dokumenti o Programu. Pripravili smo angleško različico spletne strani z osnovnimi informacijami o Programu. Ključne novice smo objavili tudi na skupnem portalu evropska sredstva.si in Facebook profilu Evropska sredstva.
4. Promocijski material: Izvedli smo evidenčno javno naročilo za tisk in dobavo promocijskih materialov (kuhinjske deske, kuhalnice, kuhinjske krpe, predpasniki in brisače), ki so namenjeni za promocijske dogodke in dogodke mreže INFORM-SI.
5. Načrti za leto 2024: V letu 2024 bomo pripravili informativni list oz. vodnik po socialnih pravicah, ki bo sestavni del paketov s hrano. Na spletni strani bomo objavljali aktualne novice o javnih razpisih, javnih naročilih za dobavo hrane in novice o dobavah hrane v skladišča ter druge relevantne novice, pomembne za deležnike in končne prejemnike. Pripravili bomo plakat z informacijami o Programu, ki bo viden na razdelilnih mestih upravičencev. Izvedli bomo srečanje z upravičenci in ključnimi deležniki. Udeležili se bomo dogodkov v okviru mreže INFORM SI.

5. Izpolnjevanje omogočitvenih pogojev in njihova uporaba v celotnem programskem obdobju

V zvezi z izpolnjevanjem dveh horizontalnih omogočitvenih pogojev za Program (dejanska uporaba in izvajanje Listine o temeljnih pravicah in Konvencije o pravicah invalidov) smo junija pripravili informacije o človekovih pravicah in možnosti pritožbe z namenom objave na programski spletni strani ter jih v mnenje posredovali ključnim deležnikom.

Avgusta je s ključnimi deležniki potekal sestanek, na katerem je bilo dogovorjeno, da bomo objavili informacije o Programu in o možnosti pritožbe v jezikih končnih prejemnikov ter v lahkem branju.

Informacije o človekovih pravicah in o možnosti pritožbe smo pripravili v jezikovnih različicah (angleški, bosanski, srbski, hrvaški, makedonski, albanski, ukrajinski, španski, francoski, bolgarski, romski), ki jih govorijo končni prejemniki pomoči in v različici lahkega branja z namenom lažje dostopnosti osebam z omejitvami.

Informacije z obrazcem za morebitne pritožbe bodo v začetku leta 2024 objavljene na programski spletni strani.